

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus liberum. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor gróf... 1900. márc. 6-án

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Jókai-utca 4. sz.)

Nemzeti szegényfolt.

(—k) Tehetetlen gyengeségünknek kiáltóbb jele alig van, mint az, hogy képtelenek vagyunk a nemzet testén rágódo bajokat orvosolni. Egy pár jalkiálást leszámítva aránylag nyugodtan nézünk, mint terjed a kórság, mint pusztítja erőinket, miként gyengíti, teszi képtelenné nagy feladatok elérésére a nemzetet magát. Ábrándos terveken törjük fejünköt, de nem vagyunk képesek orvosolni a mindennapi élet által kiköltött bajokat. Milliókát költünk kiállításokra, a melyek hivatása az, hogy bemutassák haladásunkat és vállalkozunk erre akkor, midőn száz és ezer jelenség mutatja, hogy a terjedő pusztulás mellett könnyelmű önámítás teljes fejlődésről még csak beszélni is.

Sokáig takargattuk azt a szegényt, melyet ma ruthén kérdés neve alatt ismer a világ. Igyekeztünk szépíteni a helyzetet, mert nem mertünk szemébe nézni azoknak a problémáknak, melyeket a szabadjára eresztett önzés garázdalkodása Rákóczy népe között megte-rementett. Az adminisztráció nem birt a bajokkal, melyek elmérgesítésénél annyi része volt; a törvényhozás, sőt a sajtó sem vett róla tudomást mindaddig, a mig

az elkövetett bünök és mulasztások nyomában oly erős szag kelt, a melyet sem titkolni, sem más kellemesebbel paralizálni nem lehetett. Ekkor fölzudult a közvélemény, és cselekvésre kelt a kormány. Az orvoslás azonban nézetünk szerint ma is hézagos. A földmivelési miniszter akciója és Egán erélyes keze nélkül tulajdonképen alig érne valamit. Arról például, hogy a törvényhozás rendkívüli törvényeket hozott volna az ott működő uzorásokkal szemben, hogy moratóriumot engedett volna az adósnak és szigoruan büntette volna a bünös hitellezőt, nem hallunk semmit. Egyes kormányzati ágak vezetői nagyobb buzgalmat fejtettek ki a Schossberger-ügy fejleményeinek elsimitása körül, mint a mire a 400.000 ruthén érdekében hajlandók voltak.

A ruthének nyomorúságához a szé-kelyeké, az agyontömjénezett és dicsért székelységé csatlakozik. A seb; ugy látszik, sokkal mélyebb, mint hittük. Nemcsak gazdasági nyomorúságról, a legnagyobb foku erkölcsi elzüllésről is szó van. Ott, hol a nép mint üldözött vad vakon, számítás nélkül rohan el otthonát elhagyva, idegen országba, hol a kiscgazda elbukik, az eladósodott iparos pedig szegényében ismeretlen földeken keres

menekülést, ott, hol a képviselők mandátumáért elszórt ezerek után tologva kapkod a választók tömege, sőt a hol, a mint hiteles tanuk mondják, az anyák eladják leányaikat a többet ígérőnek, a sülyedés oly foku, hogy nagyobb már szinte nem is lehet. Segíthet-e ezen egymagában az, a melynek segítségét mint egyetlen expedienst annyiszor hívják segítségül?

Van-e ereje arra a, pedig csaknem mindenható állammak, hogy ennyi pusztulás helyébe a haladást és egészséges fejlődést ültesse? Eleve ki kell mondanunk, hogy nincs. Az állam megtehet sokat, de arra képtelen, hogy az elvadult anyák és elkeseredett apák szívébe visszaültesse a becsületnek és tisztességnek, ugy látszik, alaposan kigyomlált nemesebb érzelmeit.

Az állam sokat tehet anyagi téren. Csinálhat és kell is, hogy csináljon jobb birtokpolitikát, vessen határt a veszedelmes elaprózásnak és javítsa a földnek hiteletét: fogja pártját a kisiparosnak, — a gyáriparral egyhamar sokra menni ugy sem fog. De ezen túl még sok és nehéz feladat vár megoldásra erkölcsi téren is. A hazafiságot, a közdolgokkal való törődést, az apa gondoskodását, az anya aggódo szerelmét ivadékaik iránt

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Egyszer, mikor . . .

*Egyszer, mikor téged kísérteltek,
Vig voltam én, te bánatos, komoly . . .
Ritkán jutott át kedves arcodon
Egy-egy rövidke, édes kis mosoly.*

*Ha szoltam is, te lévén válaszoltál,
Mi bánítja szíved, én nem tudtam azt,
Hiszen te mindig vig kedélyű voltál . . .
Nem hallottam te tőled még panaszt!*

*Rég volt nagyon . . . és most hogy újra látlak,
Vig vagy te ismét, játszi, gyermekes,
Most én vagyok komoly, komor teérted
Hogy vig maradj, örökre vig lehess.*

Karafiát.

Nagybőjtben.

Írtá: Turrinelli-Cornelli Julia.

Nagy sürgés-forgás volt e reggel a plebánus házában. Margit kisasszony már kora hajnalban felkelt és nem fáradt bele a különböző parancsolatok osztogatásába az öreg szolgáló számára, ki ugy mozgott, mint valami rozsdás masina. Virginia, egy kékszemű, széke szép leány, a lajtorja legfelső fokán állva olyan könnyed kellémetességgel rendezett egy függönyt, mint madár az ágon; meg-megszakította éneklését, hogy megcsodálja már ezredikször szüz Mária szép képét, mely a falon függött. Szerette volna

régén ágya fölé függeszteni ezt a képet, de nagybátyja sohasem engedte. Legszébb és legrégebb volt a házban és Margit kisasszony megszokta, hogy mindig a nagybőjtű szónok ágya fölött lássa függeni. Mert tudnotok kell, hogy ez épen a szónok szobája: ezt rendezik most olyan nagy gondal. Körülbelül délben érkezik meg a szónok, ki nagybőjtön át szent beszédet tart a mezőváros templomában.

Ha ez érdekes esemény mindenkire nézve, bizonyára az Virginiára nézve is. Az új személyiség, ki negyven napon át a család tagja lesz, nagyon érdeklí őt; mint nagybátyja, öreg lesz és komoly. Aj-haj! Hat hónap óta, mióta kiké-rült a nevelőből, hová kis gyermekül küldték, egyedül csak most éri, hogy más is lehet ur a házban. Nagybátyja lépteire épen nem szakította félbe a valczert vagy a szomorú románcot, melyet zongorázott, se el nem futott a kis bohó, ha a macskával játszott. És ime, jön más valaki, a kitől félnie kell. Olyan jól is hangzik az a dal, melyet csengő hangon, széke fűrtökkel, rózsaszínruhában énekel, a csendhez és a parókia komoly falaihoz.

***

Don Lorenzo prédikációi nagy lelkesedést keltettek a mezőváros asszonyaiban, nemcsak, hanem a férfiaknál is; a kávéházban, a körben mindenki csak az ifjú szónok ékesszólásáról és érzelmességéről beszélt.

Virginia sohasem hiányzott beszédjeiről. Zenének tetszett előtte hangja és délies kiejtése idegen édességgel töltötte el füleit.

***

Most már a plebánus háza nem olyan komor előtte. Nem ri már ki az ő székefűrés fejecskéje nagyünje főkötője s a plebánus nagybácsi ősz feje közül az asztalnál: ott látja don Lorenzo barna, tömött hajú fejét is; mennyeivel vidámabb most az ebéd, hogy itt van ő, a ki beszél, a ki mosolyog! Ő is tudja Virginia kedves románczát és a leánynak ugy tűnik föl, hogy eddig rosszul énekelte, olyan szépen éneklí azt a szónok. Don Lorenzo is szereti a virágokat és hogy reptil az idő, miatt a kertben új plántákat növelni tanítja Virginiát. Szegény pap! Ő is árva, az ő gyermekkorra is kanonok-nagybátyja komoly és csendes házában folyt le, az ő órái is a magányosságnak, az unalomnak hosszú, egyhangu órái voltak. Nem nevette ki, midőn nagybátyja elmondta, mint játszik Virginia a macskával. Tudja ő, hogy jól esik beszélünk az állattal, ha senki más nincsen. Mily jól ismeri a szívet don Lorenzo! Ugy látszik megsejt mindent, a mi a leány agyában felöltik és miket nem merne neki elmondani; meg is fedette, hogy az unalom nem tudott diadalmaskodni.

De most, igazában, sohasem unatkozott; a tavasz annyi örömmel, annyi kellemel töltötte el szívet, hogy minden dolgot szépek látott, minden embert jónak tartott. Szeret is mindenkit, mindenkit. Boldog. . . És a napok repülnek, repülnek.

***

Virágvasárnap reggel egy esomó szentelt barkát hoztak. Mihelyt Virginia meglátta, elszorult a szíve, sirni szeretett volna és magában mormogta: „Még néhány nap és húsvét leszén.

az állam sem megteremteni, sem fejleszteni jelenleg nem képes, legfőképpen elháríthatja a gátakat, melyek a fejlődésnek útját állják. A munka javarésze itt a társadalomra és az egyházra néz. Képes lesz-e erre a társadalom? Bennünket nem lepne meg nagyon, ha tagadó választ kapnánk. Mert van a székelyek bajainak, Erdély nyomorúságainak egy eddigelé kellően nem méltányolt oka is.

A dolgozni tudó erdélyi értelmiségnek szűk lett a bércezes háza. Sűrű csapatokban vonult nagy Magyarországra és elepte a miniszteri és egyéb bürokratákat. Az illetőkre ez talán hasznos. De az árván, értelmes vezetők, lelkes hazafiak nélkül maradt falvak és városok nem bírták pótolni legjobbjai elvesztését és emelkedés helyett súlydtek és súlyednek ma is.

Nem keserűségnek kell-e ellepni bennünket, ha halljuk, hogy napról-napra nagyobb figyelmet fordítanak Klina felé a humanitás és civilizáció védelmére: azok a feladatok azonban, melyek itt a közelben e téren nyílnak, nem is említve a többi bajokat, védők és támogatók nélkül maradnak. Pedig a humanizmus-hoz még a magyar hegemonia érdekei is csatlakoznak. Fantomokra pazaroljuk pénzünket és időnket, a magunk dolgai pedig mindennap jobban züllednek és bomlanak. Ez nem a haladás útja.

UJDONSÁGOK.

— **Nemes cselekedet.** A helybeli vármegyei Szent György kórház kápolna felszerelése egy igen szép és értékes tárgygyal gazdagodott. Egy ismeretlen jótévő ugyanis teljes felszereléssel egy értékes kelyhet küldött Huszár Ágoston alispánhoz, a kápolna céljaira. Isten áldását kérjük a nemes szívű adakozóra, a kinek szerénysége tiltja ugyan nevének publikálását, elnyeri azonban méltó jutalmát ott, hol mindent tudnak.

Milyen gyorsan itt van! Letört egy szenteltágot és lassan, lehajtott fővel szobájába ment. Mély busongás szállta meg, egészen zavart volt: még soha, sohasem vágyakozott így édesanyja után. Volt számára valami mondani valója, mit nem mert magának mondani, segítséget akart tőle kérni, a mire nem bírta kérni a szent Szűzet. Boldogtalannak érezte magát; maga előtt látta egész életét, melynek még csak kezdetén volt: hosszú, elhagyott, nap nemsütötte, összhangtalan ut az, melyen senkiféle tesz érte semmit, senki sem gyámolítja.

Ketté törte a barkát; egyik részét odakötötte föl feje felől ágyához, a másikkal a szónok szobájába ment.

Don Lorenzo már hajnalban kiment és a kis kőpzelgő halványan látta őt. Ágya érintetlen volt, gyertyája teljesen leégett. Don Lorenzo egész éjen át virrasztott.

Az asztalon sok papíros feküdt. Virginia véletlenül rájuk vetette szemét. Sűrű sorokkal voltak beírva; itt-ott egy törlés; és a törlések között mindig előtűntek a vizsgálatos az igéi: „Átyám, muljék el tőlem e pohár.”

— A fájdalmas szónoklat, gondolta a leány, sok furdaságba került. Mégis, könnyen kellene beszélnie a fájdalomról, az elhagyatottságról . . .

Főllt az ágyra és a párnára támaszkodva a barkát odatűzte a szent Szűz képéhez. A könnyek, melyeket szeméből hullatott, ott gyöngyöztek a szenteltágon.

Az ajtó kinyílt s belépett don Lorenzo. Gondolataiba merülve nem segített neki a leszállásnál, ki egészen megzavarodva állt ott,

— **A conserv-gyár tárgyában.** Fiáth Pál báró főispán a f. hó 14-én tartott értekezletből kifolyólag újabb értekezletre hívja össze a pénzüntézetek vezetőit s az érdeklődő közönséget. A kibocsátott meghívót, mely mellé egy „Kötelező nyilatkozat” úrlap is csatolmányt, közérdekű volta miatt teljes egészében közöljük:

Tschurtschenthaler Alajos bozeni lakos conserv-gyár tulajdonos által itt Szekesfejevárott létesíteni szándékolt gyümölcs, főzelék, zöldség és husconserv-gyár tárgyában, mely később lehetőleg a tejcondensálást is felölelő, mai napon a vármegyei és városi érdekeltséggel tartott értekezlet határozatából kifolyólag felkérem az érdeklődőket, miszerint az alábbiakat elolvasni s e tárgyban f. évi október 26-án d. e. 10 órakor Szekesfejevárott a városház termében tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjék. Tschurtschenthaler Alajos bozeni conserv-gyáros ugyanis a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur által vállalata számára biztosított adó kedvezmények és subventio mellett itt Szekesfejevárott 900.000 korona tőkebefektetéssel egy gyümölcs, főzelék, zöldség és husconserv-gyárat akar „betéti társaság” alakjában létesíteni, mely tőkében a megyei és városi érdekeltségtől 100.000 koronányi betéti hozzájárulást kíván, valamint a várostól mint erkölcsi testülettől az építésben segélyt s a gyárhoz telket kér. A város által nyújtandó kedvezmény, segély és a tőle kért telek átengedése iránt a város törvényhatósági bizottsága már korábban kedvezőleg határozott s a menyiben Tschurtschenthaler Alajos ezen újabb ajánlata az elsőtől némileg eltér. A városi segély legnagyobb valószínűséggel minden nehézség nélkül meg fog szavaztatni, ha helybeli pénzüntézetünk, úgy a megyei és városi érdekeltség azon 100.000 koronát, melyet a Tschurtschenthalerrel egyesült vállalkozó bankház tőlünk betétként kíván, kötelezőleg megajánlják. Miután ez ügyben a város közönsége még e hó végeig köteles határozni, bizalommal kérem, legyenek szivesek a f. hó 26-án ez ügyben tartandó utolsó tanácskozási megjelenni s ugyanakkor azon összeget, mellyel a tőlünk kívánt 100.000 korona fedezéséhez hozzájárulni óhajt, aláírni. A menyiben valaki a jelzett időben való megjelenésben akadályozva lenne, de ezen, gazdaközönségünket oly közelről érdeklő vállalatot támogatni óhajtja, méltóztassék a mellékelt kötelező nyilatkozatot az azon jelzett utmutatáshoz képest a hozzájárulási összegnek betikkelt való kiürásával aláírni s az aláírt nyilatkozatot még f. évi október 26-ika előtt Szekesfejevárt város polgármester-

mosolvogva zavarodásában, ellentétben könyveivel, melyek végigcsorogtak arcán.

— Virginia! kiáltott föl don Lorenzo remegő hangon, meglátván őt.

A nélkül, hogy szólna, hisz nem is tudott, oly zavarba volt, a barkára mutatott, melyet az ágy fejéhez helyezett.

— Békesség legyen velünk, mondá don Lorenzo és nagyot sóhajtott.

Virginia kőnytől veres szemekkel nézett rá.

— Virginia ön sir! Leányom, mi busítja, mondja nekem, mondja, én megértem önt, megvizsgálalom: miért sir, Virginia, Virginia!

Megdöbbenve hátrált. Mily nevet mondott ki, melyet ismelt; a hév, a suly, a melylyel kimondta, meglepte megfélemlítette őt; úgy tetszett, nem is az ő hangja az s nem látott semmit, a mivel zavarodását, ezt a sajátos remegését igazolja . . . Szenvedett. Esze és ereje habozott. De ez egy pilanat volt, a szenvedelem egy pillanata, melyben fölébred egész ifjúsága, egész emberi volta; ezt megtörte s pap lett ismét; emberföltött való hatalommal győzte le magát.

— Ugyan, leányom, mi baj?

— Nem tudom . . . Semmi; sirok, mert nincs senkim a világon.

— Ne adja át magát a kétségbeesésnek, ez a lélek romlása. Van szíve, van esze. Itt vannak a világon az elhagyatottak, a szegények; ezek, a kik szenvednek; tegyen jót velök . . . Űzze el buskomorságát munkássággal, szomorúságát imádsággal.

— És ön, don Lorenzo, imádkozik ön néha értem? . . . Olyan egyedül vagyok! . . .

hez: Havranek József urhoz beküldeni. A hozzájárulás legkisebb összeggel 200 korona. Hazafias üdvözléssel Szekesfejevárott, 1900. október 14. Báró Fiáth Pál, főispán.

— **Esti tanfolyam a keresk. iskolában.** Mint értesülünk, a keresk. iskola igazgatósága legközelebb határozatot fog hozni, hogy amennyiben elég jelentkező lesz, — felnőttek részére a keresk. iskolában esti tanfolyamot fog rendezni. Tekintve, hogy a kereskedőknek ez már régi óhaja s a kereskedő ifjúság ezen ügyben f. hó 17-én jól látogatott értekezletet tartott, melyen elhatározta, hogy mindannyian befognak iratkozni, nem méltányolhatjuk eléggé ezen eszmét, és óhajtjuk annak mielőbbi megvalósulását.

— **Könyvtések a közigazgatási tanfolyamon.** Széll Kálmán belügyminiszter a községi közigazgatási tanfolyam hallgatói részére jelentékeny könnyítést tett. Nevezetesen a megkívánt egy évi gyakorlati időre nézve nem kívánja, hogy egyfolytában töltsék ki. A mekszakításokkal eltöltött gyakorlati idő beszámíttatik. Azt sem kívánja a belügyminiszter, hogy ezt a gyakorlati időt kizárólag a községi jegyzői irodában töltsék el. Ez eltolható bármely közigazgatási hivatalban, vagy egy része eltolható községi jegyzői irodában, más része más közigazgatási hivatalban. Az elméleti képzettség, az iskolavégzettség tekintetében pedig a felsőbb kereskedelmi iskola második osztályának sikeres elvégzése egyenlő tanértékűnek vétetik a közép iskola hat osztályának elvégzésével.

— **A tolmácsi eskü.** A belügyminiszter az igazságügyi miniszter meghallgatásával elrendelte, hogy jövőben az új bűnvádi perrentartás követelte tolmácsi esküt a rendőrség is kivéteri.

— **Követendő példa.** A conserv gyár létesítéséhez szükséges 100000 korona hozzájárulási összeg gyűjtésére a f. hó 14-én tartott értekezlet határozatából kifolyólag Havranek József polgármester aláírasi ivatek bocsájtott ki. Az első aláíró Kovács István ügyvéd, vár. biz. tag, a közügynek buzgó és őszetlen harezosa volt, a ki 400 korona erejéig irta alá a hozzájárulási kötelező nyilatkozatot. Örömmel üdvözlöljük őt a jó ügy első támogatójaként, a ki ez által igen szép, követendő példát nyújtott.

— **Orvosok a kereskedelmi miniszternél.** Kétyl Károly tanár, az Országos Orvosszövetség elnökeinek vezetése alatt Flesch Nándor dr. főitkárból,

Oh milyen gyöngédség szállott e szókra a szegény pap szívébe:

— Igen . . . Békesség velünk! . . .

Ugy tetszett Virginianak, hogy emberföltött való az a hang, melylyel hozzátette don Lorenzo, elhagyván őt:

— Isten áldja meg.

***

Don Lorenzo elutazott. Sirt, mikor bucsuzott, annyira meg volt indulva.

Virginia eltávozott, hogy könnyeit a boldogságos Szűz lábánál öntsé ki.

A szentelt barkaaág már nem ékesítette a képet, hanem ott függött egy kis ezüst-kereszt, melyet don Lorenzo gyermekébe óta őrzött, mint anyjának szent emlékét.

***

Virginia nem volt vasárnap a templomban, midőn a plébános a szószékről imádkozott don Lorenzoért, ki azon nemes férfiak közé állott, kik az Evangéliomnak és műveltségnek világozását terjesztik a pogány népek között.

A plébános szegény kis unokahuga mind a messze levő misszionáriusra gondol; vidáman, nagyán látja őt az alázatos sokaság közepette s ő megbüvölve tőle úgy érzi, hogy dicsőségövezte homlokáról egy sugár ott ragyog az ő lelkében; most éri, hogy ő is lehet misszionárius a kicsinyek, a szegények, a boldogtalnok között.

Olaszból fordította: Kiss Ernő.

Hochhalt Károly tanár főorvosból és Adler Zsigmond dr. kir. tanácsosból álló küldöttség tisztelgett tegnap délután Hegedűs Sándor kereskedelmiügyi miniszternél, átadva a szövetség memorandumát a betegpénztári intézmény reformálása dolgában. Kétly tanár a memorandumot melegen ajánlotta a miniszter figyelmébe, aki válaszában hangsúlyozta, hogy a betegpénztári intézmény reformálására vonatkozólag most folyó az előmunkálatok és hogy becses anyagnak tekintie e szempontból is a memorandumot, amelyet beható figyelemre fog méltatni.

— **A kisiparosok és az ipartörvény revíziója.** Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter tudvalevőleg az ipartörvény revízióján dolgozik. — Az ország összes cipész és czizmadia iparos testületei fölrátot intéztek a kereskedelmi miniszterhez, a melyben különösen az 1884-iki ipartörvénynek a következő módosításait kívánják: A 3. §-t olyképp kéri módosítani, hogy képesítéshez kötött ipartörvényi személy ne gyakorolhasson, 47. §-ba azt kívánják fölvenni, hogy egy személy csak azt az iparágat űzhesse a jövőben, a melyhez képesítése van; továbbá iparigazolványt csak az illető ipartestület meghallgatására adjanak ki. Ezen kívül kívánják még az ország összes cipész és czizmadia ipartestületei a mostani kereskedelmi és iparkamaráknak külön választását, vagyis önálló iparkamarák létesítését.

— **A székéneg kiszolgáltatása.** Legutóbbi lapszámunkban szóva tettük az érdekeltség ama panaszát, hogy a városi székéneg raktár kezelése nem történik közmegelegedéssel, a mennyiben az utóbbi időben csakis többszöri utánjárásra lehetett székénegét kapni. Illetékes helyen annak a közlésére kértünk fel, hogy ennek részbeni oka a multban beállott személyváltozás, de főleg az, hogy többen az elhunyt alkamarásnál jegyeztették elő székéneg szükségletüket, a ki pedig erre nem volt hivatott. Az előjegyzés kizárólag a gazdasági tanácsosi irodában eszközölhető. Ezen hírünk kapasan közöljük, hogy a hatóság ismét rendelt a miniszteriumnál székénegét s így jövőben a közönség igényeit a hatóság pontosan és kellő időben kielégítheti.

— **A vásár.** Vásáraink jelentősége, népszerűsége, élénksége évek óta vissza felé fejlődik. Székesfehérvárnak főleg lóvásárai voltak híresek, de nem kevésbé jó hírnévre örvendett zöldségvására is, faragott faszerszámai, főleg mezőgazdasági eszközei pedig keresettek voltak. Az idő forgandósága mindezen nagyot változtatott. Az ezelőtt 3 napig tartó vásárok ma már csak egy napra szorítkoznak s ez nagy hátrány egyrészt az üzletemberekre, másrészt az eladó közönségre. Lóvásáraink fellendülését lóvásárterünk rendezésétől várjuk; az adás-vevés tárgyat képező egyéb cikkek keresettségét kereskedelmi s gazdasági helyzetünk javulásáról reméljük. A holnapi vásár előjelei mintha ellenünk vallanának. Bár úgy volna! Tényleg a vásár népszerűsége. A felhajtott lovak, szarvasmarhák száma nőttön nő, a vidéki emberek nagy száma lepi meg a vásárt, ámde ez mind eladni akar s venni nagyon kevés szándékozik. Nagy lesz tehát a kínálat a csekély kereslettel szemben. A vásárok állandó alakjai, a verklisek, komédiások, körhintások, de a csavargók, zsebmetesők sem hiányoznak. A rendőség minden erejét mozgósította s máris némi eredménnyel. Hogy azért lopási eset fordul elő, azt kétségbe vonni nem merjük.

— **A kereskedő ifjak egyesülete** f. hó 27-én tartja alakuló közgyűlését, melynek tárgya a következő: 1. A tisztikar megválasztása. 2. Az alapszabályok kidolgozása, bizottság kiküldetése. 3. A keresk. iskolában megnyíló esti tanfolyamra való jelentkezés. 4. Egyébb ügyek. 5. Indítványok.

Régi tőkén termett 40 hektoliter iszki hegyi bor eladó. Bővebben Széchényi-utca 21. szám alatt.

— **A legízletesebb asztalvíz** a „Kristály” Szent-Lukács-fürdői hegyiforrás, mely mint egészséges ásványvíz több száz orvos által ajánlva van.

Irodalom.

— **Egyháztörténelem.** Iskola használatra. Irta dr. Vargha Dezső. Az esztergomi főegyház-megyei hatóság 3837/1900. sz. a. kelt engedélyével. Budapest. A Szent-István-Társulat kiadása. 1900. 8-rét, 180 lap. Ára fűzve 1 kor. 40 fillér, kötve 1 kor. 80 fillér. A Szent-István-Társulat pár évvel ezelőtt pályázatot hirdetett a polgári iskolák és tanítóképzők számára való tankönyvekre. Most télen hirdették ki a pályázat eredményét. Az egyháztörténelemre kitűzött díjat az összes bírálók egyhangú dicséretével dr. Vargha Dezső nyerte meg, kinek már jóhangzású neve van épen egyháztörténelmi dolgozatai révén. Ez a munkája is előnyösen ismerteti meg velünk a történelemtudóst és főképpen a gyakorlati középiskolai hittanárt. Teljes biztonság: 1. uralkodik a tárgyan. Sehol el nem ragadta magát lényegtelen részletezésre, soha egy pillanatra sem téveszti szem elől, hogy nem szakemberek, hanem iskolás tanulók számára dolgozik. Szerzőmivét hét korszakra osztja: 1. Az üldözések korszaka; 2. A nagy hitviták és egyházai kora; 3. A keresztény államok alakulásának kora; 4. A keresztény szellem uralkodásának kora; 5. A keresztény szellem hanyatlásának kora; 6. A hitszakadás kora; 7. A hitelenség föltűnése, az új pogányságnak, a politikai és szociális forradalmak kora. A tananyag föltétlenül szükséges részét nagyobb betűkkel, a fölvilágosító, magyarázó részeket pedig kisebb betűkkel nyomtatta; s ezzel már előre ki-jegyeztette a kevesebb idővel rendelkező iskolák számára az anyagot. Dr. Vargha Dezső stílusa szép, világos, magyaros, igazi ideális tankönyv-nyelvvezet. Még nagyon győzőlve, hogy mindaz iskolákban, melyeket az új páspöki tanterv nem kötelez, dr. Vargha Egyháztörténelmi közkeveltségnek fog örvendeni tanárok és növendékek előtt.

— **„A katolikus predikáció története Magyarországon”,** a budapesti kir. tud. egyetem hittani kara által a Horváth-alapból 2000 koronával jutalmazott munkának I. kötete megjelent. Szerzője dr. Michalovics Ede nyitrai theologiai tanár. Ezen első kötet tárgyalja a kereszténység terjesztésétől Pázmány föllepéséig terjedő időt. A munka tervezete az egyháztörténelhez alkalmazkodik, mert a szerzőnek nézete szerint a predikáció története az egyháztörténetnek egyik része. Azért megkülönbözteti a hittérítés korát, középkort, újkort, mely utóbbit a protestantizmus behozatalával kezdi meg. Minden kornál röviden festi a vallási állapotokat, hogy ez által háttérrel adjon a predikáció képének; előadja az egyház intézkedéseit a hitközönség körül, a predikációnak külső körülményeit írja le, valamint a különös szokásokat; azután foglalkozik a hitközönség képzettségével és működésével és a hitközönségi irodalommal. — Jelen kötet 721 o. ivre terjed; ára 4 korona. — A munka ajánlására legyen elegendő, hogy a hittudományi kar a legnagyobb pályadíjra méltatta. A külső kiállítás szépségéről pedig a Sz. István-Társulat nyomdája kezkesedik. A második kötet december végén hagyja el a sajtót. Tárgyát Pázmánytól napjainkig terjedő kor képezi. Megrendeléseket elfogad a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28 szám és a szerző Nyitrán.

KÖZGAZDASÁG.

Piaci árak:

Búza	13.70—14.20 kor.
Rozs	12.80—13.60 "
Árpa	11.60—13.— "
Zab	10.80—11.20 "
Tengeri	10.80— — "

— **Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön tudósítása.) *Vörös löhere.* Az amerikai árjegyzések jelentéktelenül csökkentek és évek óta most történelmi először, hogy az európai és amerikai termésű löheremag ára közt alig van különbség. Általában ismert tény, hogy a belföldi löhere az amerikai minőség tekintetében messze túlszárnyalja

és így magától értetődik, hogy az említett majd egyenlő árfolyamánál mindenütt belföldi termésből fedezik a szükségletet. Piacunkon mult hét óta változások alig történtek. Az amerikai tudósítások hatása alatt az árak némileg csökkentek és mindkét fél, termelő és a speculáció ez idő szerint tartózkodó állást foglal el. Jegyzések elsőrendű, nagyszemű, sötétvörös árú 148—152 korona, közepminőségű 128—140 kor. Luczerna. Egy-két nagyobb urasági tételén kívül e héten is a forgalom kisebb tételre szorítkozott. Minőség szerint az árak 88—96 korona között váltakoztak. *Muharvag* kerestett és könnyen elhelyezhető, 14—15 korona. *Baltaczimból* pimpinellát tartalmazó árú nem igen lett tekintetbe véve, míg elsőrendű mag emelkedő árak mellett könnyen elhelyezhető. Jegyzése 22—26 korona. *Bükkönyben* cönös az üzlet, 13—13 $\frac{1}{2}$ korona. Az összes jegyzések 100 filléreként Budapestben értendők. A Mauthner Ödön czéggel a lap gazda előfizetőt kívánatra akár levélben, akár sürgőnyíleg teljesen költségmentesen értesíti az összes magféléknek napi áraitól.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.

Nyílt-tér.*

Válasz

Füzy Antalnak, a „Székesfehérvár és Vidék” felelős szerkesztőjének.

A Sz. és V. legutóbbi számának vezércikkében „A kis pajkos” cím alatt minősítetlen támadás jelent meg ellenem. A többiek közt: pajkos ficzkó, kis lurkó, vásott ficzkó, kitarított nyelvűtölgő cizmeket hoz elő, beszél a „lábikránk felé kapkodó támadók eltereléséről” stb. Mindezt abból az incidensből kifolyólag eslekedte, hogy a minap a néppárt ellen megjelent izetlen támadást kello. Értékére szállítottam le. Talán méltatlankodtam, ha a támadó csekélyke személye senmivé nem zsurgitaná össze azt a bőszi kirohanást. De lát elvégre is, mit várjunk egy félbenmaradt pékinástól, egy másfél közeposztályt és egy másfél praeparandiat végzett gyerektől, a kit egyes jóakarói előbb riporterré, majd a véletlen szeszélye egy politikai lap rosszul sikerült szerkesztőjévé tettek meg? Egy Munkácsy vagy Fadrusz példájáig nem jogosít fel senkit arra, hogy nagy garral kiálljon a nyilvános szereplés színpadára. Eltekintve attól, hogy e nagy szellemek lázas munkával pótolták azon műveltséget, mit mostoha sorsuk ifjú korukban tőlük megtagadtak. Aki erre nem képes, az ne iparkodjék pikettirozó partnerjét azon a téren utánozni, melyre sem kora nem jogosítja, sem műveltsége és esze nem képesíti. Állításaimat, a melyeket felhoztam, ismétlem. Igenis, a „Székesfehérvár és Vidék” című lapot egy újságkiadó Részvénytársaság úgy vette meg pénzért, hogy a kormányparti liberalizmus szerelője tolja. Jó pénzért, vagy ha úgy tetszik, baksisért dolgozott a legnagyobb politikai kalóznak, a Bukottnak érdekében és pénzért fogja szolgálni ezután is a jövőbeni kormányok vezetőit. Mindezt lehet tagadni, de ellenkezőjét csak bizonyítani, nem pedig frázisok után fogjuk elhinni. A jelenlegi felelős szerkesztőcskére pedig annyit jelentek ki, a mit magam tapasztaltam, hogy pénzért kapható. A Fejérmegyei Naplónál pénzért riportereskedett, a Székesfehérvár és Vidékéhez nem is a liberalizmusért való ideális lelkesedés, nem is a Széll Kálmánnak meg a Részvénytársaságnak szép szemei, hanem a baksis vonzotta és ha onnan küllébbi-tik, megkaphatja a Székesfehérvári Hirlap is jó pénzért, ha ugyan van hozzá gusznya. Megharaphatja ezután is azok kezét, a kik a multban kenyeret adtak neki, a kiknek köszönheti azt, a mivé lett, de kitarított nyelvűtölgőkről csak olyan ember beszélhet, a ki önzetlenül után áll rennumeráció nélkül végez hirlapírói munkát. Végül fogadjak az igen tisztelt Hirlap-kiadó Részvénytársaság őszinte részvétet, hogy politikai lapjuk élére a pénzükért csak ekkora embert kaptak.

Bilkei Ferencz.

* Ezen rovatban közlötökért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

SIRLÁMPÁK!!!

SIRKOSZORUK!!!

Művirág koszorúk!!!

PFINN JÓZSEF

„CONCORDIA“

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT

koszoru és sirlámpa raktárai

Főraktár: **Székesfehérvárott.** Ideiglenes raktár: Sas-utca, saját ház.
Kossuth-utca, Pisky-ház. Telefon-szám: 79.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Kossuth-utcai Pisky-féle házban (volt Eckstein-féle üzlethelyiség) f. é. október hó 1-től november hó elejéig ideiglenes koszoru-raktárt nyitottam, hol is

ércz, gyöngy, bőr- és művirág-koszoruk, valamint egyszerű és diszes

sirlámpák nagy választékban a legjutányosabb áron kaphatók.

Művirág koszoruk	1 koronától.	Ércz koszoruk	1 koronától.
Gyöngy koszoruk	1 koronától.	Bőr koszoruk	1 koronától.
Sirlámpák	7 koronától.		

Midőn megjegyzem, hogy a sas-utcai üzletemben is a fentnevezett koszoruk és sirlámpák nagy választékban állnak a n. é. közönség rendelkezésére, maradok

teljes tisztelettel

P f i n n J ó z s e f,

a „CONCORDIA“ temetkezési vállalat tulajdonosa.

Ércz koszorúk!!!

A SZÖLLŐBIRTOKOSOK FIGYELMÉBE.

A mennyiben a szénkéng-tartó hordókra biztosítékot kellett letenni, a hordók viszaszállítására alkalmas, ami hetenkint minden csütörtön délután fél 2 órától 3 óráig teljesíthető, a hordóra tett biztosíték, a róla adott nyugta ellenében vissza fog adatni.

Almássy János.
h. v.-gazda.

SZÉKESFEHÉRVÁRON:

Kovács Pál, Ofner Béla, Taubler Béla, Bogvay Andor, Deutsch F. Adolf, Nyári Béla, Lichtenkert József, özv. Birkmayer Lajosné, és Gündör Samu

kereskedéseiben.

KOSZORU-

készítéshez szükséges
Viráglevelek,
ugy minden színű
SELYEMPAPIR
nagy választékban és jutányos áron kapható:

Bármennemű

Divatlapokra

képes folyóiratok és regényekre
házhoz szállítva
megrendeléseket elfogad

**Könyvkötésze-
temben**

mindennemű iskolai- és ima-könyvek, regények, folyóiratok s mind e szakmába vágó munkák erős kötés és szép kivitelben jutányos áron készít

KAUFMAN F., könyv- és papír-kereskedő, Sz.-Fehérvár, Kossuth-u. 9. sz.